

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาระดับความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการและเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ซึ่งมีขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า และสรุปผลดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการ
2. เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการกับเกณฑ์ร้อยละ 75

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังจากที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการแล้วมีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับดี
2. ความสามารถในการสื่อสารเด็กปฐมวัยหลังจากที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการแล้วมีความสามารถในการสื่อสารสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนอนุบาลองค์การบริหารส่วนตำบลท้อแท้ สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนอนุบาลองค์การบริหารส่วนตำบลท้อแท้ อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 1 ห้อง จำนวน 28 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการ จำนวน 9 หน่วย

3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัย จำนวน 9 ชุด

4. ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

4.1 ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ผู้วิจัยเป็นผู้สอนโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการ เป็นระยะเวลา 9 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 50 นาที รวม 30 ชั่วโมง

4.2 ผู้วิจัยเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ใช้ในการสอนเพื่อทำการทดลอง

4.3 ดำเนินการทดลองโดยจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการที่เป็นระยะเวลา 9 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 50 นาที รวม 30 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 36 ครั้ง

4.4 ในช่วงเวลาทดลองผู้วิจัยดำเนินการทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการ สัปดาห์ละ 4 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ ดำเนินการทดสอบโดยใช้แบบวัดความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยในทุกวันศุกร์ จนครบทุก 9 สัปดาห์ และนำผลคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์การแปลคะแนนเฉลี่ยร้อยละดังนี้ (เพ็ญแข วงศ์สุริยา, 2546 : 17)

ร้อยละ 90 ขึ้นไป หมายถึง มีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับดีมาก

ร้อยละ 75 - 89 หมายถึง มีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับดี

ร้อยละ 50 - 74 หมายถึง มีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับพอใช้

ต่ำกว่าร้อยละ 50 หมายถึง มีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับควร

ปรับปรุง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75

สรุป

1. ความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 หลังที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการแล้วอยู่ในระดับดี
2. ความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการมีความสามารถในการสื่อสารสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาระดับความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการและเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลดังนี้

ผลจากการทดลองพบว่า ความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 หลังที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการแล้วอยู่ในระดับดี และความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการมีความสามารถในการสื่อสารสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1. การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการมุ่งเน้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน การลงมือทำกิจกรรมร่วมกัน และการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ซึ่งทำให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในเกณฑ์ระดับดี

ทั้งนี้เพราะการในขณะที่เด็กปฐมวัยเข้าร่วมกิจกรรมตามขั้นตอนการเขียนแบบปฏิบัติการ โดยปฏิบัติกิจกรรม 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน ขั้นวางแผนขั้นฝึกเขียนแบบปฏิบัติการ และขั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน และแลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้อง รูดเดลล์ (อริยพร คงนาหวัง, 2542 : 33 ; อ้างอิงจาก Ruddell) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ คือการให้เด็กได้ฝึกเขียนบ่อยๆ มีเกณฑ์กำหนดเวลาที่แน่นอนและเหมาะสม โดยเรื่องที่ใช้เขียนมีความสัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนในชั้น การให้เด็กได้เขียนสะท้อนความคิดของเด็กลงบนกระดาษ การที่เด็กได้เขียนอย่างสม่ำเสมอภายใต้หัวข้อที่เด็กและครูร่วมกันสร้างขึ้น เด็กเลือกเรื่องที่ตนสนใจเรื่องหนึ่งขึ้นมาเขียน โดยคิดแบบการเขียนของตนขึ้น แสดงความคิดเห็นโดยการพูดคุยกับเพื่อนและ

ครู เด็กจะแสดงความเป็นเจ้าของงานเขียนของตนไว้มาก และจะเริ่มสนใจเกี่ยวกับข่าวสาร และเรื่องราวต่างๆ ที่จะนำมาเขียน ซึ่งการฝึกการเขียนแบบนี้จะทำให้เด็กมีประสบการณ์ เฉพาะบุคคลอย่างแท้จริง ดังนั้นการจัดกิจกรรมการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการเป็นกิจกรรมที่ ส่งเสริมการเขียนสะท้อนความคิด การวางแผนงานเขียน ความรับผิดชอบในงานเขียน การกล้า แสดงออกและมีความเชื่อมั่นในการเขียน การสังเกต และสนใจในข่าวสารข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมา เป็นข้อมูลในการเขียน การทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล เพื่อส่งเสริมจินตนาการและแสดง ความคิดสร้างสรรค์ และการร่วมสนทนา ปรีกษา ได้ตอบกับครูและเพื่อน และสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 17) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่พัฒนาการด้านความสามารถในการสื่อสาร เป็นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ความสามารถในการเรียนรู้ การสังเกต การจำแนก และทักษะต่างๆ เพื่อพัฒนาความสามารถ ทางสติปัญญา พบว่า การฝึกฝนให้เด็กปฐมวัยให้ได้ใช้ความสามารถในการเรียนรู้ การสังเกต การจำแนก และทักษะต่างๆ เป็นการให้การสนับสนุนพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น

2. การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการมีผลทำให้ ความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ทั้งนี้เพราะนักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อาจเป็นเพราะในขณะที่เด็กปฐมวัยเข้าร่วมกิจกรรมเรียนรู้ เด็กปฐมวัยได้มีปฏิสัมพันธ์ใน การสื่อสารโต้ตอบกับครู และเพื่อน ได้ใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนในสิ่งที่เรียนรู้ใน การทำกิจกรรมต่างๆ การใช้ภาษาในการสื่อสารจากแสดงความคิดเห็น และนำเสนอในรูปของ การพูดคุย การอธิบาย การเล่าเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับที่ ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ (2545 : 21) พบว่า การเรียนรู้ทางภาษาจะทำให้สมองเด็กพัฒนาและเรียนรู้ภาษาได้ อย่างเต็มที่จำเป็นต้องให้เด็กได้มีโอกาสพูดและฟังคนอื่นพูดซึ่งสอดคล้องกับ อารี สัตนหงวี (2543 : 8) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยว่าควรเกิดจากประสบการณ์ตรงโดย การลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง (Learning by doing) และไวก็อตสกี (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 9 อ้างอิงจาก ไวก็อตสกี) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษา ของเด็กปฐมวัยเกิดจากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและจากอิทธิพลบริบทของสิ่งแวดล้อมและ ปรานี คำแหง (6970 : 2547) ได้ทำการศึกษาในเรื่องความสามารถทางภาษาของเด็กอายุ 3 - 5 ปี พบว่า การที่เด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการทางภาษาที่สูงขึ้นต้องผ่าน การปฏิบัติกิจกรรม ที่มีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งสอดคล้องความสามารถในการสื่อสาร จากการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการมีความสามารถในการ สื่อสารสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกช่วงของการเปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการ 4 ชั้น สามารถพัฒนา ความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยได้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

3. เมื่อพิจารณาถึงผลของการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน ขั้นวางแผน ขั้นฝึกเขียนแบบปฏิบัติการ และขั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน ความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยทั้งกลุ่มจำนวน 28 คน พบว่า พัฒนาการสื่อสารของเด็กปฐมวัยเทียบกับเกณฑ์ระดับดี โดยมีผลการพัฒนาแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีการเปลี่ยนแปลงชัดเจนน้อย (ระดับดี) และกลุ่มที่มีการเปลี่ยนแปลงชัดเจนมาก (ระดับดีมาก)

ระดับดีมาก ได้แก่ หน่วยที่ 1 ครอบครัว

ค่าเฉลี่ยร้อยละ 90.63

หน่วยที่ 2 บ้าน

ค่าเฉลี่ยร้อยละ 90.63

หน่วยที่ 3 บุคคลที่ควรรู้จักภายในโรงเรียน

ค่าเฉลี่ยร้อยละ 91.96

หน่วยที่ 9 กลางวันกลางคืน

ค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.98

ระดับดี ได้แก่

หน่วยที่ 4 โรงเรียน

ค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.71

หน่วยที่ 5 ชุมชน

ค่าเฉลี่ยร้อยละ 78.79

หน่วยที่ 6 อาชีพ

ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80.36

หน่วยที่ 7 สิ่งมีชีวิต

ค่าเฉลี่ยร้อยละ 88.62

หน่วยที่ 8 สิ่งไม่มีชีวิต

ค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.82

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กปฐมวัยจะเรียนจากสิ่งที่ใกล้ตัวและสิ่งต่างๆ รอบตัว เด็กจะสามารถจดจำได้ง่ายกว่าสิ่งที่อยู่ไกลตัวซึ่งจะจดจำได้ยากกว่าซึ่งสอดคล้องกับผลการทดลองที่เด็กปฐมวัยจะทำคะแนนได้ดีมากในเรื่อง กลางวันกลางคืน บุคคลที่ควรรู้จักในโรงเรียน ครอบครัว บ้าน ที่คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 95.98, 91.96, 90.63 และ 90.63 ตามลำดับ

4. การเขียนแบบปฏิบัติการมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน ขั้นวางแผน ขั้นฝึกเขียนแบบปฏิบัติการ และขั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน ซึ่งแต่ละขั้นตอนสามารถพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดีกล่าวคือ

4.1 ชั้นสร้างหัวข้อการเขียน ครูจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเล่านิทาน การศึกษานอกสถานที่ การสำรวจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การดูสื่อจากของจริง จะทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการในเรื่องนั้นๆ

4.2 ชั้นวางแผนการเขียน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างอิสระแบบเดี่ยว และแบบกลุ่ม ครูคอยกระตุ้นและให้กำลังใจ

4.3 ชั้นฝึกเขียนแบบปฏิบัติการ ครูจัดกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริงทุกครั้ง เด็กจะทำงานที่วางแผนไว้อย่างมีความสุข

4.4 ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน กิจกรรมชั้นนี้เปิดโอกาสให้เด็กชื่นชมผลงานร่วมกัน ครูให้กำลังใจ และชื่นชมงานเขียนของเด็กนำไปถึงสื่อสารไปถึงผู้ปกครอง บิดามารดาของเด็กได้ชื่นชมผลงานของเด็กด้วยกัน

ซึ่งการเขียนแบบปฏิบัติการทั้ง 4 ชั้นตอนส่งผลให้ระดับความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลองค์การบริหารส่วนตำบลท้อแท้ ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการอยู่ในระดับดี และดีมาก ตามลำดับสอดคล้องกับ เดวี (Davey, 1987 : 701 - 705) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความร่วมมือในการเขียนแบบปฏิบัติการกับเด็กปฐมวัย จำนวน 1 ห้องเรียน 20 คน พบว่า เด็กปฐมวัยสามารถทำงานจับกลุ่มร่วมมือกันคิด และช่วยกันวางแผนการเขียนแบบปฏิบัติการ แก้ไขปรับปรุงการเขียนจนทำให้มีความสามารถในการสื่อสารดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการครูควรเขียนแผนให้เอื้อต่อความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัย โดยแผนการสอนในแต่ละกิจกรรมควรกำหนดจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับการประเมินความสามารถในการสื่อสาร

2. การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการ ครูควรถามคำถามเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ และคำถามควรสอดคล้องกับเรื่องหน่วยจุดประสงค์ในการเรียนรู้

3. การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน พ่อ แม่ ผู้ปกครองและเพื่อน ควรมีส่วนช่วยส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการ

4. การประเมินผู้เรียนตามแนวการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการควรมีความเป็นธรรมชาติ และบางครั้งควรถามคำถามที่ง่ายต่อความเข้าใจของเด็กปฐมวัย หรือเพิ่มเติมนอกเหนือจากแบบวัดความสามารถในการสื่อสาร

5. การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการ ควรส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารมีความคงทน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการที่มีต่อตัวแปรอื่นๆ เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ การสังเกต เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาวิธีการจัดประสบการณ์ ในรูปแบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัย เช่น รูปแบบโครงการ รูปแบบการเขียนแบบปฏิบัติการด้านอื่นๆ เช่น การเขียน การวาดภาพ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University